

Sygn. akt III U 683/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2016r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 czerwca 2016r. w S.

sprawy **J. C.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość świadczenia

w związku z odwołaniem J. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 21 września 2015 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że emerytura J. C. na dzień wydania zaskarżonej decyzji, tj. 21 września 2015r., wynosi 2.294,11 (dwa tysiące dwieście dziewięćdziesiąt cztery, 11/100) złotych.

Sygn. akt III U 683/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 21.09.2015r. po rozpatrzeniu wniosku J. C. z dnia 06.07.2015r. odmówił mu ponownego przeliczenie emerytury na nowych zasadach.

Jako podstawę takiego rozstrzygnięcia podał art. 26 ust. 6 ustawy z. dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r. poz.1440 z. późn. zm.) w brzmieniu nadanym art. 1 pkt I ustawy z dnia 05.03.2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 552). Zgodnie bowiem z art. 26 ust. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z. ust. 1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3.

Natomiast na wniosek J. C. z dnia 08.06.2015r. przyznano mu i podjęto wypłatę emerytury według zreformowanych zasad na podstawie art. 184 - od 01.03.2015r. Wiek wnioskodawcy na datę przyznania emerytury wyniósł bowiem 60 lat 5 miesięcy i jest obniżony w stosunku do

powszechnego. Nadto przepis art. 26 ust. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie ma zastosowania przy ustalaniu wysokości świadczeń przyznawanych z tytułu ukończenia niższego od powszechnego wieku emerytalnego.

W odwołaniu od tej decyzji J. C. domagał się jej zmiany. Podniósł, iż od 01.06.2015r. przyznano mu prawo do emerytury, i tym samym nastąpiła ochrona praw nabytych wynikająca z art. 109 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Następnie w dniu 06.07.2015r. złożył wniosek o ponowne przeliczenie emerytury na nowych zasadach, ponieważ chciał mieć pewność, że przyznane świadczenie emerytalne nie jest zaniżone. Do wniosku nie załączył żadnej nowej dokumentacji. Na potwierdzenie swojego stanowiska wskazał na wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16.02.2007r. sygn. III AUa 1233/05, z którego wynika, że organ rentowy nie może obniżyć emerytury na podstawie tych samych dokumentów, które posłużyły mu wcześniej do przyznania rzekomo zawyżonego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji i dodatkowo wskazał, iż decyzją z dnia 27.05.2015r. przyznano odwołującemu się emeryturę na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w kwocie zaliczkowej od dnia 01.03.2015r., tj. od miesiąca, w którym został zgłoszony wniosek o emeryturę.

Dodatkowo podniósł, iż w myśl art. 26 ustawy podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach.

Natomiast do odwołującego się w związku z tym, że kontynuował zatrudnienie bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ma zastosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Jednakże już sposób obliczenia emerytury miał w jego przypadku charakter zaliczkowy, gdyż świadczenie zostało zawieszona do momentu rozwiązania przez niego stosunku pracy. W podstawie obliczenia emerytury uwzględniono kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego w kwocie 81.989,33 zł oraz kwotę kapitału początkowego w wysokości 50.4614,22 zł - zwaloryzowaną do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego została przyznana emerytura.

Ponieważ odwołujący się rozwiązał stosunek pracy z dniem 03.06.2015r., organ rentowy decyzją z dnia 24.06.2015r. ustalił ostateczną wysokość i podjął wypłatę emerytury od dnia 01.06.2015r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek w związku z ustaniem zatrudnienia. W celu ustalenia ostatecznej wysokości emerytury, ponownie zwaloryzowano kapitał początkowy oraz kwotę zaewidencjonowanych na koncie wnioskodawcy składek. Na dzień 01.06.2015 r. kwota zaewidencjonowanych składek wyniosła 76.632,71zł, zaś kapitału początkowego wyniosła 45.7035,64 zł.

Zasady waloryzacji składek na ubezpieczenie emerytalne i kapitału początkowego dla celów obliczania emerytury są określone przepisami art. 25-25a oraz art. 173 ust. 4-6a ustawy.

Zasady dokonywania waloryzacji rocznej składek reguluje art. 25 ustawy. Na podstawie tego przepisu waloryzacji składek, przeprowadzanej corocznie od dnia 1 czerwca każdego roku, podlega kwota składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzana waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu przeprowadzonych waloryzacji.

Waloryzację kwartalną składek reguluje zaś art. 25a ustawy. Zgodnie z tym przepisem przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację roczną, jest waloryzowana kwartalnie. W przypadku ustalania wysokości emerytury:

- 1) w pierwszym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za trzeci kwartał poprzedniego roku;
- 2) w drugim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku;
- 3) w trzecim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za pierwszy kwartał danego roku;
- 4) w czwartym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za drugi kwartał danego roku.

Waloryzacji kwartalnej podlega kwota składek zewidencjonowanych na ostatni dzień pierwszego miesiąca kwartału, za który przeprowadzana jest waloryzacja, powiększona o kwoty uzyskane w wyniku poprzednich waloryzacji kwartalnych.

Zatem waloryzację składek przeprowadza się systemem rocznym do czasu, gdy ubezpieczony zgłosi wniosek o emeryturę. W takim przypadku składki waloryzuje się kwartalnie za okres, za który nie były objęte waloryzacjami rocznymi.

Dlatego przy ustalaniu emerytury odwołującego się, ustalonej decyzją z dnia 27.05.2015r. od 01.03.2015r., składki zapisane na jego koncie po dniu 31.01.2014 r., jak również składki zewidencjonowane we wcześniejszym okresie, poddane ostatniej waloryzacji rocznej (przeprowadzonej w czerwcu poprzedniego roku), podlegały waloryzacom kwartalnym:

- za I kwartał 2014r. - 112,02% (M.P z 2014 r., poz. 446),
- za II kwartał 2014 r. - 100% (M.P. z 2014 r., poz. 826),
- za III kwartał 2014 r. - 100% (M.P. z 2014 r., poz. 1153),
- za IV kwartał 2014 r.- 100% (M.P. z 2015 r., poz. 284).

Natomiast w przypadku wysokości emerytury ustalonej decyzją z dnia 24.06.2015r. od 1.06.2015r. kwota składek i kwota kapitału początkowego poddana ostatniej waloryzacji rocznej nie podlegała waloryzacom kwartalnym. Kwota tych składek została zwaloryzowana rocznie za 2014 rok - wskaźnikiem 102,06% (M.P. z 2015 r., poz. 442).

Zakład wskazywał, iż waloryzacji kwartalnej podlegają wyłącznie składki zapisane na koncie ubezpieczonego po dniu 31.01.2015 r.

Na podstawie art. 173 ustawy zasady waloryzacji składek przewidziane w art. 25 i 25a ustawy mają zastosowanie również do waloryzacji kapitału początkowego. Ponadto w myśl art. 185 ustawy emerytalnej przy ustalaniu wysokości emerytury dla osób nabywających prawo do emerytury w wieku określonym w art. 184 ustawy, kapitał początkowy podlega przeliczeniu poprzez dodanie do okresów składkowych okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym, o którym mowa w art. 24, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę. W związku z tym, w decyzji z dnia 27.05.2015r. wykorzystano wartość zwaloryzowanego kapitału początkowego ustalonego z uwzględnieniem 83 miesięcy różnicy między wiekiem emerytalnym powszechnym właściwym dla osoby urodzonej (...), wynoszącym 67 lat, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę wynoszącym 60 lat i 1 miesiąc.

Natomiast w decyzji z dnia 24.06.2015r. zastosowano zwaloryzowany kapitał początkowy obliczony z uwzględnieniem 80 miesięcy różnicy między wiekiem emerytalnym powszechnym właściwym dla osoby urodzonej (...), wynoszącym 67 lat, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę wynoszącym 60 lat i

4 miesiące. I z tych przyczyn wynikają różnice w wysokości emerytury ustalonej decyzjami z dnia 27.05.2015r. i 24.06.2015r.

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołanie należało uznać za uzasadnione.

Jak stanowi art. 25 ust 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz.748 ze zm.) podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Ustęp 3 tego artykułu stanowi, że waloryzację składek przeprowadza się corocznie, od dnia 1 czerwca każdego roku, poczynając od waloryzacji za rok 2000, z uwzględnieniem art. 25a. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan konta nie może ulec obniżeniu.

Ustęp 4 tego artykułu stanowi, że waloryzacji podlega kwota składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzana waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu przeprowadzonych waloryzacji.

Jak to wprost wynika z treści powołanego wyżej przepisu, waloryzacja roczna jest mechanizmem przeprowadzanym na indywidualnym koncie ubezpieczonego, który jeszcze nie nabył uprawnień emerytalnych, bądź nie wystąpił o ich ustalenie.

Natomiast art. 25a ust. 1 ustawy stanowi, iż przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25, jest waloryzowana kwartalnie.

Powyższy przepis stanowi uszczegółowienie regulacji zawartej w art. 25 ustawy i ma zastosowanie przy ustalaniu wysokości emerytury do składek na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25, wówczas kwota tych składek waloryzowana jest kwartalnie.

Co do waloryzacji kapitału początkowego to zasady są podobne i wynikają z art. 173 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym pierwszej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2000 r. przez pomnożenie tego kapitału wskaźnikiem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia z 1999 r., pomniejszonego o naliczone i potrącone od ubezpieczonego składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe, w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1998 r.

Ustęp 5 art. 173 ustawy stanowi, że drugiej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2001 r. dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-5, 9 i 10 oraz w art. 25a.

Ustęp zaś 5a tego artykułu stanowi, że trzeciej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2002 r. oraz kolejnych dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-8 i 10 oraz w art. 25a.

Sąd Okręgowy podziela tu stanowisko Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w wyroku z dnia 12.08.2015r. sygn. III AUa 156/15, że ustalenie ostatecznej wysokości emerytury nie zależy od daty jej wypłaty. Przepisy art. 25 i 25a ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie naruszają zasady równości wobec prawa, albowiem jedynie różnicują sytuację ubezpieczonych w zależności od miesiąca przechodzenia na emeryturę, co jest cechą relewantną. Zasadą jest waloryzacja roczna składek i kapitału początkowego na koncie, przypadająca na każdy 1 czerwca danego roku,

zaś w przypadku przechodzenia na emeryturę w pozostałych miesiącach, w których pozostanie tylko przy ostatniej waloryzacji rocznej skutkowałoby nieobjęciem waloryzacją określonych okresów (podzielonych na kwartały) i ci ubezpieczeni byłiby w sytuacji mniej korzystnej, od osób przechodzących na emeryturę bezpośrednio po waloryzacji w czerwcu. Ustawodawca dodatkowo wprowadził waloryzację kwartalną, która oczywiście nie eliminuje wcześniej dokonanej waloryzacji rocznej.

W przypadku odwołującego w wyniku przeprowadzonych waloryzacji jego stan konta uległ obniżeniu, a co za tym idzie sama emerytura, co jest niezgodne z art. 25 ust. 3 ustawy. Sąd nie podzielił stanowiska organu rentowego co do braku podstaw dokonania waloryzacji kwartalnej. Mając bowiem na uwadze powyższe regulacje ustalenie wysokości emerytury winno uwzględniać waloryzacje kwartalne za wszystkie kwartały 2014r, z pominięciem waloryzacji kwartalnej za 2015r. Na tę też okoliczność Sąd uzyskał opinie biegłej z zakresu finansów i rachunkowości, która wyliczając matematycznie wysokość emerytury wskazała, iż będzie ona wynosić 2.294,11zł brutto, czyli tyle, iż organ rentowy prognozował w decyzji o przyznaniu emerytury z dnia 27.05.2015r. Dlatego też emerytura przyznana w niższej wysokości, a wcześniej dokonana roczna waloryzacja składek, były nieprawidłowe.

Mając powyższe na względzie na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję.

PW/mt